

HARHA- ASKEL

Maria
Adolfsson

DOGGERLAND

TAMMI

Ruotsinkielinen alkuteos *Felsteg* ilmestyi 2018.

Copyright © Maria Adolfsson, 2018

First published by Wahlström & Widstrand, Stockholm, Sweden.

Published in the Finnish language by arrangement with Bonnier Rights,
Stockholm, Sweden.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi, 2019

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-0340-9

*Sitä ei ole merkitty karttoihin;
todellisimpia paikkoja
ei niihin koskaan merkitä.*

HERMAN MELVILLE: *MOBY DICK*

1

Jo ennen kuin hänen silmänsä rävähtävät auki, hän tietää. Tämä on väärin, tämä kaikki on hirvittävän väärin.

Hänen pitäisi maata jossain toisessa sängyssä, missä tahansa, kunhan ei tässä. Vuoteen toisella puoliskolla vaimeasti kuorsaavan miehen pitäisi olla joku muu, kuka tahansa, kunhan ei *hän*. Varmuudella, joka tunkeutuu kaikkien muiden ajatusten läpi, hän tietää että on lähdettävä. Nyt heti, ennen kuin mies herää.

Hitaasti ja mahdollisimman äänettömästi Karen Eiken Hornby kääntää lakanan sivuun ja nousee istumaan vilkaisemattakaan leveän sängyn toiselle puolen. Antaa katseensa pyyhkiä hotellihuonetta, panee merkille pikkuhousut ja rintaliivit lattialla paljaiden jalkojensa vieressä, mekon ja vihreän mokatakin mytyssä sohvapöydällä, käsilaukun viskattuna nojatuoliin. Kauempana ovat hänen lenkkikensä, ne pilkottavat puoliksi avonaisen kylpyhuoneen oven takaa.

Hän suunnittelee jokaisen liikkeensä voidakseen vikkelästi häipyä, kuuntelee raskasta hengitystä selkensä takana samalla kun itse hengittää pinnallisesti ja kuulumattomasti. Kertaa suunnitelman pikaisesti torjuakseen ahdistuksen, joka velloo vatsassa. Sitten hän panee toimeksi: henkäisee

syvään, kurkottautu ottamaan pikkuhousut ja keinottelee ne yhdellä liikkeellä jalkaansa. Hän nousee pystyyn varovasti, jottei patja keinahda, ja tuntee miten huone alkaa pyöriä. Hän odottaa, hengittää. Sitten sarja nopeita, kumaraisia askeleita, kun hän noukkii rintsikat ja sukkahousut toisella kädellä ja mekon ja takin toisella. Pahoinvointi yltyy, hän jatkaa kylpyhuoneeseen ja sulkee hiljaa oven takanaan. Puoli sekuntia emmittyyän hän kiertää lukkoa. Samalla hetkellä kun lukonkieli naksahdaa, hän katuu ja painaa korvansa ovea vasten. Kaikki ulkopuolelta mahdollisesti kuuluvat äänet kuitenkin peittyvät hänen sydämensä jyskytykseen ja hänen päässään kohisevan veren pauhuun.

Sitten hän kääntyy.

Katse, joka kohtaa hänet peilissä lavuaarin yläpuolella, on tyhjä ja merkillisen vieras. Vitutuksen vallassa hän tarkastelee punaläikkikäitä poskia ja ripsiväriä, joka on levinnyt mustiksi renkaiksi silmien ympärille. Ruskea tukka roikkuu toiselta puolelta, loppuosa on edelleen poninhännällä niskassa. Pitkä otsatukka on liimautunut hikiseen ihoon. Lanvistuneena hän tutkii viheliäistä näkyä ja kuiskaa suu tahmean kuivana:

– Helvetin idiootti.

Vatsaa kouristaa, ja hän ehtii nipin napin kumartua pöntön ylle ennen kuin oksentaa. Nyt *hän* herää, Karen ajattelee kuunnellessaan avuttomana yökkäilyään ja odottaessaan huohottaen seuraavaa ryöppyä, silmät kiinni ollakseen näkemättä eilispäivän jäänteitä pöntössä. Hän odottaa vielä tovin, mutta vatsa tuntuu rauhoittuneen. Olo on tilapäisesti parempi, ja hän suoristautuu, avaa hanan ja täyttää molemmat kämmenensä vedellä. Hän huuhtoo suun ja loiskii viilentävää vettä kasvoille, käsittää ripsiväriin leviävän entistä pahemmin ja tuumii, että yksi lysti. Tässä nimenomaisessa helvetissä ei ole enempää piirejä.

Lähes viisikymmentävuotiaana hän on todella vajonnut pohjalle. Olo on kuin seitsemänkymppisellä.

Hän ei voi muuta kuin paeta nopeasti. Hän haluaa vain piiloutua peiton alle omaan sänkyyn ja kuolla. Mutta ensin on liuettava täältä, istuttava autoon ja ajettava suorinta tietä kotiin puhumatta kenenkään kanssa, tulematta nähdyksi. Samassa tuikahtaa pieni toivon säde, sillä hän oivaltaa, että juuri tänään on kuin onkin kenties mahdollista poistua huomaamattomasti kaupungista. Vartin yli seitsemän aamulla osterijuhlan jälkeisenä päivänä koko Dunker horrosta.

Hän täyttää hammaslasin kylmällä vedellä ja kuluttelee nopeasti. Samanaikaisesti hän kiskoo vapaalla kädellä kumilenkin tukastaan ja näkee, että muutama pitkä tumma hius seuraa mukana. Hän täyttää lasin uudestaan, pukee mekon ylle ja sulloo rintsikat ja sukkahousut käsilaukkuun, ja juuri aikoessaan panna käden ovenkahvalle hän pysähtyy. Pitää vetää vessa. Vaikka ääni taatusti herättää *hänet*, on pakko: Karenista ei saa jäädä mitään jälkiä. Silmät nipistetynä kiinni, naama pelon irvistyksessä hän kuuntelee veden ryöppyä pönttöön ja sitten kohinaa, kun säiliö täyttyy. Hän odottaa vielä tuokion, kunnes kuuluu vain vaimeaa lorinaa, ja ripustaa sitten laukun olalleen.

Hän vetää syvään henkeä ja avaa vessanoven.

Mies makaa selällään kasvot häneen päin, ja sekunniksi hän jähmettyy. Vastavalossa näyttää kuin mies katsoisi häntä. Mutta sitten huoneen taas täyttää jylisevä kuorsaus, ja Karen säpsähtää liikkeelle.

Kuuden sekunnin päästä hän on napannut kenkensä ja avannut oven hotellin käytävälle. Ja siinä, vapauden portilla, jokin saa hänet kääntymään. Hänet valtaa samanlainen vastustamaton tarve tuijottaa kuin motarilla onnettomuuspaikan kohdalla, vaikka oikeastaan ei haluaisi katsoa mutta

ei voi olla katsomattakaan, ja hän tarkastelee sängyssä maakaavaa miestä. Suu roikkuu auki, ja jokaista uloshengitystä säestää vaimea kurlutus.

Karenista tuntuu epätodelliselta, kun hän tuijottaa po-moan kolme sekuntia ennen kuin sulkee oven perässään.

2

Huoneen 507 ovi imeytyy kiinni ja naksahtaa vaimeasti. Tummanpunainen kokolattiamatto on pehmeä Karenin paljaiden jalkojen alla, kun hän kiiruhtaa hissille ja painaa kutsunappia. Pulssi takoo ohimoissa, kun hän etusormea kenkälusikkana käyttäen työntää lenkkarit jalkaan. Samalla hetkellä kun hän suoristautuu, kuuluu kilahdus ja hissiniovi avautuu suhahtaen.

Hänellä käy säkä. Respassa ei näy olevan ketään, kun hän vilkaisee sinnepäin rientäessään aulan läpi ulko-oveille. Äkkiä hän tuntee huolen piston, koska tajuaa, ettei muista kuinka on päätynyt tänne. Tulivatko he tosiaan yhdessä? Kumman idea se oli? Sekavat kuvat edellisillasta vilahtelevat ohi pikakelauksella: satamassa Eirikin, Koren ja Mariken kanssa, sitten baarikierroksella, jolla nautittiin lisää ostereita ja vedettiin viiniä kaksin käsin. Sitten hämärä muistikuva Jounas Smeedistä, joka tulla tupsahti yhteen baareista pikkutunneilla. Vielä jokunen kohtaaminen välähtää mieleen hänen lähestyessään ulko-ovea: naurua, kinastelua, äkisti leimahanut riita, humalaisia sovintohalauksia ja Jounasin kasvot lähellä hänen omiaan. Aivan liian lähellä.

Puolimatassa ulos, ennen kuin pyöröovet ovat ärsyttävän vitkaan kuljettaneet hänet kadulle, päähän pälkähtää jälleen kauhea ajatus: onko joku nähnyt, kun he ottivat huoneen?

Ulkona syyskuun aamu on kaunis ja kuulas, ja hän ehtii hengittää kerran syvään ennen kuin vatsa kääntyy taas nurin. Hän luo nopean katseen autiolle kadulle ja ylittää sen puoliuoksu käsi suun edessä. Seuraavalla hetkellä hän seisoo rantakadun vastakkaisella puolella kaiteen yli nojautuneena, ja hitaasti pahoinvointi hellittää. Ohikiitävän hetken hän on helpottunut ennen kuin ajatus, jonka hän on yrittänyt torjua siitä asti kun kymmenen minuuttia aikaisemmin heräsi, iskee täysillä. Pahin on vielä edessä. Maanantaiaamuna hänen on taas kohdattava pomo.

Karen antaa katseensa lipua pitkin merenlahtea kohti itäsatamaa. Vierasvenesatamassa kohoaa keikkuvien mastojen metsä, mutta lauttaterminaali hieman kauempana on auto, niin kuin aina sunnuntaisin. Esbjergin-laiva saapuu vasta kahdeksalta illalla, eikä viikonloppuisin ole enää pariin vuoteen mennyt vuoroja sen paremmin Tanskaan kuin Englantiinkaan. Jos haluaa poistua Doggerlandista sunnuntaina, pitää lentää Ravenbystä. Meren yllä viiptyvän aamusumun läpi siintää risteilyaluksen valkoinen tutkamasto, alus on ankkurissa syväsatamassa lauttaterminaalin takana.

Karen katsoo silmät sirrillään horisonttiin ja etsii takkinsa sisätaskusta aurinkolaseja. Häneltä pääsee äänetön kirous, kun ne eivät ole tavallisessa paikassa. Hän pyyhkii kämmenillään takintaskujen päältä ja toteaa, että lasien on täytynt joko pudota jossakin vaiheessa illan aikana tai unohtua hotellihuoneeseen. Nyt hän joutuu ajamaan ainakin puolet matkasta kotiin Langevikiin matalalta paistava aurinko silmissään, ja häntä janottaa ja yrjöttää ja päässä jyskyttää. Tarvittaisiin tuplaespresso ja kaksi aspiriinia, jottei hänestä olisi välitöntä vaaraa liikenteelle, mutta hänen ei tarvitse kääntyä katsomaan tietääkseen, etteivät kaupat sen enempää kuin kahvilatkaan Strandegaten toisella puolella ole auki. Tähän aikaan *oistran* jälkeisenä päivänä hän on tässä krapulaisessa

kaupungissa luultavasti ainoa, joka on hereillä, poikkeuksena ehkä muutamat rotat, jotka kaivelevat pursuvia roskik-
sia ja osterinkuoria. Ajatus saa kuvotuksen nousemaan taas kurkkuun.

Karen hengittää pari kertaa syvään silmät kiinni ja käm-
menet muurin rosoisia viileitä kiviä vasten. Raitis ilma aut-
taa, ja tuuli hulmauttaa hikisen tukan kasvoille. Hän kääntyy
selin aurinkoon ja tähyilee rannalle. Kirkuva naurulokki-
parvi kiertelee paria huolimattomasti sidottua roskapussia,
jotka eivät ole mahtuneet tilapäisiin roskapönttöihin. Vähän
tuonnempana lojuu jätesäkki. Samassa Karen tajuaa, että se
onkin nukkuva mies. Tämä makaa hiekalla ja on levittänyt
takin peitokseen. Vieressä on ostoskärry, mitä luultavimmin
Qvickistä tai Temasta varastettu, nyt täynnä tyhjiä pulloja ja
tölkkejä. Mies näyttää olevan pultsari, jotka tavallisesti not-
kuvat ostoskeskuksessa kauppatorin takana. Kun hän herää,
hänellä on todennäköisesti samanlainen olo kuin Karenilla:
janottaa, hikoiluttaa ja krapulainen ahdistus painaa raskaana
mieltä. Toisaalta hän on ilmeisesti viettänyt yön viattomasti
yksin toisin kuin minä, Karen ajattelee.

Etäältä kuuluu mopon pärinää, joka juuri ja juuri kantau-
tuu tyrskyjen pauhun yli. Vaahtopäät lyövät laiturille, joka
pistää pelottomana mereen, ja lahdella keinuu huonokun-
toinen purjeverne kiinnitettynä yhteen kuudesta paalukosta.
Karen miettii hajamielisenä, kuinka kauan kestää ennen kuin
satamapoliisi häätää sen pois. Luultavasti sitä katsotaan läpi
sormien ainakin iltapäivään saakka, edes tavallisesti niin tar-
mokkaat satamapoliisit eivät tällaisena päivänä saa itseään
liikkeelle ennen kahtatoista.

Laiturinnokkaa verhoaa edelleen usva, ja majakka kilo-
metrin mittaisen aallonmurtajan päässä on ääriviivoiltaan
epämääräinen. Sumun on täytynyt olla sankka, Karen ajatte-
lee ja muistaa, että sumusireenit olivat yöllä ulvoneet poik-

keuksellisen yhtäjaksoisesti. Sitten uusi muistikuva: Jounas, joka nousee ärtyneenä sulkemaan ikkunan ja palaa sänkyyn. Joutuin Karen karkottaen kuvan, siirtyä pois kaiteen luota ja lähtee ripeästi kävelemään kohti Redehusgaten pysäköintipaikkaa.

Pick-up on tottelevaisesti parkissa kolmen korttelin päässä juuri siinä, mihin hän sen on puoli vuorokautta aikaisemmin jättänyt. Heti kun hän näkee tummanvihreän Ford Rangerin raatihuoneen autiolla pysäköintipaikalla, hän rentoutuu. Vajaan tunnin kuluttua hän makaisi omassa sängyssään omassa talossaan, ja suljettujen kaihtimien takana uni vapauttaisi hänet muutamaksi tunniksi itsesyytöksistä.

Seuraavalla hetkellä hän tajuaa, että autonavaimet ovat hukassa.

3

– Onkos täällä kaikki hyvin?

Takaa kuuluva ääni on arvovaltainen ja hitusen alentuva. Karen jähmettyy kesken liikkeen, toinen käsi käsilaukussa ja toinen tukena konepeltiä vasten.

Hän on kyykistynyt auton viereen ja yltyvän huolen vallassa etsinyt parin minuutin ajan avaimia. Penkonut kaikki taskut ja lokerot, tunnustellut pohjalta ja sitten yhä hätäänntyneempänä nostanut järjestelmällisesti esineen toisensa jälkeen laukusta ulos.

Nyt hän kiroaa mielessään hammasta purren. Mitä hittoa poliisi tekee täällä tähän aikaan? Miksi helvetissä haaskata työtunteja ja verovaroja partiointiin turuilla ja toreilla, kun koko kaupunki kuitenkin nukkuu? Karen huokaa syvään ja

kömpii jäykin jaloin seisomaan. Kääntyy sitten haluttomasti ja yrittää loihkia esiin rennon hymyn.

Siitä tulee jäykkä irvistys.

Poliisien kasvoilla vilahtavat kauhistus ja epäusko, kun he näkevät Karenin rähjäisen olemuksen.

– Voi anteeksi, kaksikosta vanhempi sanoo ja perääntyy askeleen nolon näköisenä.

Miespoliisin katse poukkoilee neuvottomana kalmankalpeille kasvoille levinneiden tummien meikinrippeiden ja maassa lojuvien esineiden välillä. Vähän nuorempi naiskollega on vain vilkaissut Karenia, hänen uteliaisuuttaan selvästikin kiehtoo asvaltilla lojuva tilpehööri: eilinen lehti, kännykkä, vajaa tupakka-aski, jokin mikä näyttää mustilta sukkahousuilta, kännykän laturi, omena jonka tummuudessa hedelmälihassa näkyy hampaanjälkiä, rintaliivit sekä kondomipaketti.

Karen pusertaa esiin pingottuneen hymyn ja tuntee, kuinka naamaa kiristää. Sitten hän viittaa epämääräisesti maassa lojuviin tavaroihin.

– En löydä autonavaimia, hän sanoo sisäänhengityksellä, jotteivät poliisit huomaisi hänen haisevan vanhalta viinalta.

– Uusi käsilaukku, hän lisää.

– Sitä on ilmeisesti yövytty kaupungissa.

Naispoliisi on kyykistynyt, ja nyt hän kohottaa päätään ja hymyilee hieman kuin viestien yhteisymmärrystä. Karenia ärsyttää, mitä helkkaria tämä sietämättömän trenattu pimu heiluvassa ponnarissa tietää ”kaupungissa yöpymisestä”?

– Kuinka niin? Karen sanoo jäätävästi.

Hän käyttää katsettaan. Läpätunkevaa sinistä, jossa on kelmainen rengas mustuaisen ympärillä ja joka pystyy pelottamaan ihmiset hiljaisiksi. Hän katsoo nuorempaa naista suoraan silmiin, pakottaa tämän kääntämään katseensa ja katuu heti, kun on voittanut mittelön. Mikä häntä oikein vaivaa?

– Oistrassa menee aina myöhään, joten jäin yöksi ystävän luo, hän lisää silotellen sanojaan. – Mutta nyt minun on parasta koettaa löytää...

Hän elehtii merkitsevästi kohti käsilaukkua ja tavara-kaaosta, joka näyttää edelleen kiinnostavan naispoliisia. Äkkiä hansikaskäsi ojentuu, poimii myttyyn puristetut sukahousut maasta ja ravistaa niitä kevyesti. Kuuluu kilahdus, kun litteä avain putoaa jalkakäytävän kiveykselle. Kaksi sekuntia myöhemmin autonovet aukeavat tutusti piipaten.

– Kas noin, pomo, sanoo konstaapeli Sara Inguldsen, joka on nyt noussut pystyyn ja tarjoaa avainta vinosti hymyillen.

Mykistyneenä Karen ottaa avaimen vastaan, ja partio-poliisit perääntyvät samanaikaisesti pari askelta ja tekevät kunniaa. Nyt myös konstaapeli Björn Lange on saanut puhekykynsä takaisin:

– Aja varovasti, komisario Eiken!

4

Moottoritie Dunkerista Langevikiin seurailee ensimmäiset kuusi kilometriä Heimön kaakkoisrannikkoa, kulkee pitkän ja kapean Skagernäsin niemen poikki ja jatkuu vielä puoli-toista kilometriä koilliseen. Karen tuntee, kuinka hikinoro valuu pitkin selkää samanaikaisesti kun ilmastoinnin keinotekoinen kylmyys saa hänet hytisemään. Kädet puristavat rattia, ja tämän tästä hän vilkaisee nopeusmittaria. Liikenne-poliisi tuskin on pitämässä ratsiaa tällaisena aamuna, mutta pelkkä ajatuskin joutumisesta kollegoiden pysäyttämäksi ja puhalluttamaksi houkuttelee osapuilleen yhtä paljon kuin ajatus toisesta yöstä Jounas Smeedin kanssa. Ja ratsia todennäköisesti tuhoaisi urani yhtä tehokkaasti, hän ajattelee.

Vaikka laki on edelleen löperö – poliitikot ovat pragmaattikkoja, ja lakimuutoksesta koituisi heille enemmän haittaa kuin hyötyä – hänellä luultavasti on liikaa promilleja veressä. Ajatus hyytää, ja hän hiljentää vauhtia entisestään. Ei sitä. Mitä tahansa, mutta ei sitä.

Liikenne on harvaa, vastaan tulee yksittäinen auto silloin tällöin. Karen hellittää puristusta ratista ja ravistelee hiukan hartioitaan. Myöhemmin, nukuttuaan muutaman tunnin, hän kävisi eilisillan läpi perinpohjaisesti, märehtisi tapahtunutta, kääntelisi ja vääntelisi jokaista hetkeä, vaatisi itsensä tilille ja määräisi rangaistukseksi katumusharjoituksia ja puhdasta elämää. Ei tippaakaan alkoholia moneen viikkoon, ei tupakkaa enää koskaan; päivittäisiä lenkkejä, salitreeniä ja terveellistä ruokaa. Ensin tutkitaan ja sitten hutkitaan, tämä on hänelle tuttua. Nooröläissuvun perintö on syöpynyt häneen lähtemättömästi. Ei niin syvälle, ettei hän tekisi syntiä, mutta riittävän syvälle, jotta suurimmat hairahdukset synnyttävät ahdistusta. Hän ei kuitenkaan pelkää Jumalan vihaa ja taivaspaikan menetystä vaan pikemminkin hintaa, joka on maksettava jo nyt. Tällä kertaa hänelle järjestäisi maanpäällisen helvetin hänen esimiehensä Doggerlandin keskusrikospoliisissa. Virnuilua, piikittelyä, vihjailua. Mutta yhtä mahdotonta kuin tulee olemaan jatkaa töissä, yhtä hankala on keksiä ratkaisua. Muutaman viikon kesäloma tuskin ongelmaa ratkaisee, ja mitä hän tekisi sitten? Ottaisi loparit, meni syteen tai saveen? Vaihtaisi alaa, tässä iässä? Kaikki vaihtoehdot tuntuvat yhtä toivottomilta, ja hän karkottaa tulevaisuuden mielestään mutta ei pysty torjumaan yhä uusia eiliseen liittyviä muistikuvia, joita vyöryy mieleen.

Syyskuun viimeinen lauantai. Karen, Marike, Kore ja Eirik olivat menneet The Roveriin kaljalle ennen kuin alettaisiin perinteiseen tapaan ahmia ostereita. Marike oli ollut pahalla

päällä, koska epäonnistunut poltto keramiikkauunissa oli pilannut hänen kahden viikon työnsä. Jokin oli mennyt vikaan uudenlaisessa lasituksessa, josta hänellä oli ollut suuria odotuksia. Lisäksi Marike Estrup inhosi ostereita ja oli julistanut sen epätavallisen voimakkaalla tanskalaisella korostuksella. Ajan mittaan he kaikki olivat tottuneet Mari-ken hurjaan tanskan ja doggerin sekoitukseen ja todenneet, että korostuksen voimakkuus toimi eräänlaisena mieliala-mittarina; eilen mittari oli näyttänyt huippulukemia eikä Mari-ken pohjoisjyllantilaisesta mokelluksesta ollut tahtonut saada mitään selvää.

Kore ja Eirik sitä vastoin olivat olleet loistotuulella. Kahta päivää aiemmin heidän tarjouksensa omakotitalosta Thingwallassa oli hyväksytty, ja he olivat käyttäneet perjantai-illan lainanlyhennyksistä hermoiluun, sisustuksesta riitelyyn ja sovintoseksiin. Koko lauantai oli kulunut sängyssä, missä herrat täynnä uskoa tulevaisuuteen olivat suunnitelleet ensiksi muuton, sitten tuparit ja lopuksi yhteiset vanhuudenpäivät.

Karen itse oli ollut oikea tehopakkaus lauantaina. Hän oli aloittanut päivän ajelemalla rautakauppaan Rakneen. Tyytyväisenä itseensä tiivistettyään seitsemän ikkunaa, vaihdettuaan työkaluvajan oven saranat ja puhuttuaan melkein puoli tuntia puhelimesta äitinsä kanssa korottamatta kertaakaan ääntään hän oli tarkastellut ruskettuneita ystäviään pubin lempeässä hämärässä. Hänen oma kalpea ihonsa oli saanut hänet näyttämään väsyneeltä, lähes sairaalta, kuten Kore oli sydämättömästi huomauttanut.

– Joo, mutta nyt on minun vuoroni, hän oli vastannut.
– Lähden lomalle luultavasti maanantaina tai viimeistään tiistaina.

Hänellä on kesäkuun alussa ollut pari vapaapäivää, muuten hän on paiskinut koko kesän töitä. Hoitanut erään esi-

tutkinnan yksin loppuun kollegoiden lomaillessa, kirjoittanut viimeiset raportit, siivonnut papereita ja pitänyt putiikin pystyssä muista poliisipiireistä lainatun henkilökunnan avulla. Kun häneltä oli varovasti tiedusteltu, voisiko hän kenties ajatella siirtävänsä lomansa syksyyn, hän ei ollut ilmeelläkään paljastanut, että hänelle passasi paremmin kuin hyvin. Valittamatta hän on tehnyt töitä koko kesän ja hankkinut hyödyllisiä marttyyripisteitä, jotka voisivat olla tarpeen jaettaessa joulujauho- ja uusivuosivapaita.

Tyytyväisenä hän oli löhönnyt laiskanlinnassa The Roverissa ja julistanut ystäville, että nyt hänellä alkaisi kolmen viikon loma, josta suurimman osan hän aikoi viettää Koillis-Ranskassa kylmyyden ja pimeyden laskeutuessa Doggerlandin ylle. Siellä, elsassilaisessa kartanossa jonka maista ja viiniköynnöksistä pari prosenttia kuului hänelle, hän istuisi Philippen, Agnésin ja muiden kanssa. He puhuisivat tämänvuotisesta sadosta ja vertailisivat edellisten vuosikertojen kehittymistä.

Mutta ensin vietettäisiin oistraa.

Niin kuin aina, vuotuinen osterijuhla alkoi satamasta, missä dunkerilaiset ja saarelle saapuneet turistit tungeksivat pöytien seassa. Osterit eivät vielä olleet syöneet itseään todella pulleiksi, mutta ensimmäisenä syyspäivätauksen jälkeisenä lauantaina alkoi pitkä sesonki, ja sitä juhlittaisiin kunnolla. Vadit, joilla oli eurooppalaisia ja tynnenmerenostereita, vajantuivat ja niitä täytettiin rivakkaa tahtia samaan aikaan kun raha vaihtoi omistajaa ja hikiset panimotyöntekijät kierittivät puuskuttaen esiin uusia tynnyreitä, joissa oli portteria ja suomyrtilä maustettua heimönlutua. Mustaleipä ja voi olivat ainoa perinteinen mutta tärkeä lisuke, jotteivät ihmiset nälissään juoneet itseään pöydän alle, ja siksi niitä tarjottiin tänä iltana ilmaiseksi sponsorimainosten täyttäessä jokaisen tyhjän tilan.

Toisin sanoen kaikki oli ollut niin kuin tavallisesti.

Onpa tunnelma kuinka lämmin ja riehakas tahansa, juoppottelu, tappelut ja erinäiset ruokamyrkytykset kuuluvat oistrassa perinteisesti asiaan. Katuruoka ja nykyään myytävä halpa pahvimukiviini eivät perinteisiin sen sijaan kuulu, mistä vuosittain valitetaan tuhtuneissa lukijakirjeissä sellaisilla nimimerkeillä kuin ”Vaalikaa Doggerlandin kulttuuriperintöä” ja ”Pettynyt 72-vuotias”. Viihdepuolella on toisten mielestä tapahtunut edistystä, toisten mielestä tullut takapakkia. Pelimanniyhtyeet, joiden varassa viihdetarjonta vielä parisenkymmentä vuotta sitten oli, joutuvat käymään kovaa kisaa yleisöstä paikallisten ja ulkomaisten rockbändien, sietämättömien kykykilpailujen ja tivolissa kiljuvien lasten keskellä.

Eilen Kore ja Eirik olivat syöneet reilun tusinan ostereita mieheen ja Karen vähintään puoli tusinaa jo ennen kuin oli lähdetty satamasta. Marike oli tuijottanut heidän taaksepäin kallistuneita päitään ja ahnaasti ammottavia suitaan inhoten.

– Simpukat eivät ole ihmisen ruokaa. Niistä voi tulla tosi sairaaksi, Marike oli sanonut suu täynnä nyhtöpossua, mikä oli tehnyt tanskanvoittoisesta puheesta entistä puuromaisempaa.

– Tästä paskasta sitä sairaaksi tulee, ei ostereista, Kore oli todennut huolettomasti, kaatanut viimeisen kulauksen heimönolutta kurkkuunsa ja nakannut muovilasin roskiin samalla kun oli turhaan yrittänyt tukahduttaa röyhtäisyn.

– Hyi helvetti, hän oli sanonut irvistäen. – Nyt haluan jotain hyvää juotavaa.

Ja ilta oli jatkunut perinteisellä baarikierroksella: oli juotu lasikaupalla valkoviiniä ja syöty lisää ostereita. Muutamat rantakadun baarit tarjosivat kotimaisten ostereiden vaihtoehdoksi ranskalaisia beloneita, ja paikallisiin tapoihin kuului kansallismielinen mutta hyväntahtoinen buuauus aina kun

joku tilasi jälkimmäisiä. Ja juuri kun Karen oli kolmannessa baarissa, Café Novassa, tilannut lasillisen chablista ja kaksi belonia, hän oli tuntenut korvansa lähellä lämpimän hengityksen ja kuullut tumman äänen.

– Rikoskomisario Eiken, mitä kaikkea sinä oikein syöt suihin?

Hitaasti Karen oli kääntynyt pomonsa puoleen ja virnistänyt.

– Voi kuule Smeed, turha toivo.

Puolitoista tuntia myöhemmin he olivat kuitenkin olleet kahden hengen huoneessa Strand-hotellissa. Sitä mitä siellä varsinaisesti tapahtui, Karen lähestyy nyt mielessään samantapaisiin tunteisiin kuin jos nostaisi kiveä ja tarkastelisi inhoten sitä, mitä maassa kiemurtelee. Aurinko ja häikäisevä tienpinta saavat hänet siristelemään silmiään.

Alkoholilla oli luonnollisesti osuutta asiaan, hän ajattelee yrittäen asettaa tapahtuneen oikeisiin mittasuhteisiin. Samoin yleisen riehakkaalla tunnelmalla, hän ei todellakaan ollut ensimmäinen eikä ainoa, jolla juuri oistran juhliminen oli joskus johtanut seksuaalisiin hölmöilyihin ja niiden seurauksena syvään katumukseen tai pahimmassa tapauksessa avioeroon. Siitä huolimatta hän ei muista, että mikään aiempi harha-askel olisi rieponut häntä yhtä paljon kuin tämä.

Tie kaartaa loivasti pohjoiseen, ja Karen vilkaisee merelle. Sumu on nyt hälvennyt, aurinko on jo ehtinyt melko korkealle ja säkenöi laineilla. Muutama merilokki liitelee nousevissa ilmavirtauksissa ja näyttää vaimeasti pulisten sulattelevan ruokaa sen sijaan että tähyilisi lisää kalaa. Karen avaa ikkunan ja hengittää suolaista ilmaa. Ei ole muuta vaihtoehtoa kuin soittaa henkilöstöpäällikölle ja anoa siirtoa, hän miettii. Ehkä Ravenbyssä on jokin sopiva paikka auki, tai pahimmassa tapauksessa Grunderissa, niin tylsältä kuin se kuulostaakin.

Keskusrikospoliisissa ei ole ollut helppoa aikaisemminkaan, hän muistuttaa itselleen. Jo edellisen pomon aikana naiskollegat olivat yksi toisensa jälkeen lähteneet osastolta. Eva Halvarsson oli luopunut toivosta yletä konstaapelista ylikonstaapeliksi ja pyytänyt siirtoa järjestyspoliisiin, ja sekä Anniken Gerber että Inga van Breukelen olivat hakeutuneet Friselin piiriin. Karen itse on sinnitellyt, ei niinkään näyttääkseen olevansa kova luu, vaan koska ei jaksaa aloittaa alusta. Taas. Ja ennen kaikkea koska rikoskomisarion työ on oiva keino torjua mielestä sellainen, minkä haluaa ehdottomasti unohtaa. Yhdessä noin kymmenen mies- ja kahden naiskollegan kanssa hänen vastuullaan Doggerlandin keskusrikospoliisissa on selvittää kaikki Doggersaarilla – Heimössä, Noorössä ja Friselissä – tapahtuvat törkeät rikokset. Resurssien keskittämisestä päätettiin yksitoista vuotta sitten, jolloin päätös herätti paikallisissa poliisipiireissä voimakasta närää, mutta vastustus on hiipunut sitä mukaa kuin rikosten selvitysprosentti on noussut. Harmillista kyllä myös törkeiden rikosten määrä on noussut, mikä tarkoittaa että rikollisia, jotka ovat välttäneet lain pitkän kouran, on yhtä paljon kuin ennenkin. Ja se tarkoittaa, että Karen pystyy pitämään ajatuksensa kurissa.

Virkanimityksen yhteydessä Karenin pätevyys oli kyseenalaistettu: vanhojen jäärien mielestä kriminologian tutkinto London Metropolitan Universitystä ei korvannut puuttuvia ”orjavuosia” partiopoliisina. Karenin henkilökohtaiset selvitysprosentit olivat vuosien kuluessa kuitenkin saaneet arvostelun loppumaan. Silti Jounas Smeedin on virkaanastumisestaan saakka ollut vaikea osoittaa kunnioitusta häntä kohtaan rikostutkijana, jokainen tunnustuksen sana on tuntunut olevan todella tiukassa. Jounas oli nopeasti ottanut osastolla käyttöön puhettavan, jota hän itse kuvaili sanoilla ”rentoa läppää meidän kyttien kesken”. Palkinto ei

ollut antanut odottaa itseään kauan. Helpottuneina saatuun pomon, joka oli heittänyt vesilintua tiukalla kurilla ja hierarkialla, mieskollegat olivat ottaneet Jounas Smeedin siipiensä suojaan ja hanakasti kehittäneet ”rennon läpän” sietämättömälle tasolle. Karen on jo tottunut jatkuvaan vit-sailuun, joka tosiasiaa on piikittelyä ja naljailua. Tai oikeas-taan itsesuojeluvaisto on opettanut hänet sulkemaan korvat Johannisenin väsymättömältä feministien ja naisautoilijoi-den mollaamiselta ja Jounasin iänikuiselta filosofoinnilta, miten naisen ajattelua on mahdotonta ymmärtää. Karen ei alennu ollenkaan kommentoimaan läpänheittoa. Hän tie-tää, että hiljaisuus tepsii paremmin kuin vastalauseet. Hän tietää, että kyllästynyt haukottelu ärsyttää enemmän kuin äänekkäät protestit. Hän on oppinut hillitsemään itsensä, kieltäytynyt näyttämästä ärtymystään koska tietää, että jos antaa houkutelua itsensä ansaan, kaikki menee vain pahem-maksi. Mutta ennen muuta koska on huomannut, että tyy-neys antaa valtaa. Jounas Smeed provosoi yrittämällä saada hänet reagoimaan, hän provosoi vielä enemmän olemalla reagoimatta.

Ja nyt olen pannut sitä kusipäätä, hän ajattelee. Helvetin paska.

Ja, hän oivaltaa nähdessään Langevikin tienviitat, hän tie-tää täsmälleen miksi sänkyyn on päädytty. Se, mikä eilisel-litana sai heidät molemmat hylkäämään kaikki pelisäännöt, oli nimenomaan tuo alituinen keskinäinen kamppailu, voi-mainmittely. Hillitön halu lopultakin nujertaa toinen. Ja koska oltiin juovuksissa, tarve saada viimein yliote, pakottaa toinen myöntämään tappionsa oli johtanut säälittävään soi-dintanssiin, jossa kumpikin oli nähnyt itsensä ilmiselvänä voittajana. Humala oli vaientanut kaikki vasta-argumentit, huitaissut sivuun kaikki varoituksen sanat ja syyttännyt äkil-

lisen fyysisen himon. Kipinän, joka oli sammunut yhtä nopeasti kuin oli syttynytkin.

Eikä seksi edes ollut hyvää, Karen ajattelee hieman vahingoniloisena. Lähinnä loputonta ja uuvuttavaa asentojen vaihtelua, hankalasta vielä hankalampaan, arvatenkin tarkoituksena tehdä vaikutus. Kusipää on joka tapauksessa notkea ikäisekseen. Ainakin notkeampi kuin minä.

Karen vilkaisee taustapeiliin, napsauttaa suuntavilkun päälle ja kääntyy pois motarilta. Langevikin sivutie on asvaltoitu, mutta täällä on kuudenkymppin rajoitus, ja hän hiljentää tottelevaisesti vähän sen alle. Silmänräpäykseksi hän kääntää katseensa tiestä kohti jyrkkää harjua, jolla kohoaa valkoisia tuulimyllyjä. Turbiinien siivet pyörivät tasaisesti, ja avoimesta ikkunasta kuuluu suhinaa. Tuulipuisto ulottuu koko Langevikinharjun alueelle, ja kun se kuusi vuotta sitten perustettiin, sitä vastustettiin ankarasti. Langevikiläiset – kylä sijaitsee parisataa metriä tuulipuistosta merelle päin – järjestivät kokouksia, ja kylän kaikkien kauppojen tiskeillä ja paikallispubin kaljahanojen välissä oli tuulivoimanvastaisia nimilistoja. Vastustus on jo kauan sitten hiipunut, eikä tuulipuisto ole enää moneen vuoteen herättänyt kylässä minkäänlaisia intohimoja.

Karen katsoo korkeita valkoisia torneja. Linjakkaiden siipien liikkeessä on jotakin rauhoittavaa, lähes kaunista. Hänellä ei oikeastaan ole koskaan ollut mitään tuulipuistoa vastaan, edes silloin kun vastustus oli kiivaimmillaan. Mutta koska Karen Eiken Hornby on aina arvostanut tuopillisen hyvää olutta korkealle niiden asioiden joukossa, jotka tekevät elämästä siedettävää, hän oli velvollisuudentuntoisesti kirjoittanut nimensä listoihin; se joka ei kirjoittaisi, saisi kylän ainoan pubin puheensorinan hiljenemään ja päät kääntymään pois päin. Tietysti kaikki yritykset pysäyttää rakennustyöt olivat osoittautuneet turhiksi. Yksi toisensa jälkeen olivat kor-

keat valkeat tornit nousseet Langevikinharjulle, eikä Karenia häiritse. Turbiinien ääni kantautuu hänen talolleen vain, kun tuulee suoraan lounaasta. Mutta täällä, tuulipuiston alapuolisessa loivassa rinteessä, missä talot nököttävät harvassa kuin ne olisi pudoteltu umpimähkään sinne, missä Langevikinjoki mutkittelee kohti merta, kuuluu taukoamaton suhina.

Sataviisikymmentä metriä edempänä, joelle viettävällä kumpareisella tontilla, näkyy pysähtyneisyydessä liikettä. Keski-ikäinen nainen kiipeää ylös jyrkkää polkua, joka johtaa vanhalta pyykkilaiturilta kohti taloa. Nainen on pukeutunut ankean ruskeaan kylpytakkiin ja kietonut pyyhkeen turbaaniksi päähänsä. Karen tuntee katumuksen piston ennen kuin ehtii torjua vaistomaiset tunnontuskat. On sen seitsemän syytä, miksi minun ei olisi pitänyt maata Jounas Smeedin kanssa, mutta Susanne ei todellakaan ole yksi niistä, hän ajattelee. Heidän erostaan täytyy olla kohta kymmenen vuotta.

Hetken hän harkitsee tööttäävänsä tervehdykseksi kylän etikettisääntöjen mukaan, mutta antaa sitten olla. Vallitsevassa tilanteessa häntä ei yhtään huvita ilmaista läsnäoloaan. Sitä paitsi Susanne Smeed ei näytä huomaavan häntä: katse on tiukasti maassa, ja Susannella tuntuu olevan kiire talolle. Hän pitää kylpytakkia tiukasti kiinni ja kulkee rivakoin, määrätietoisin askelin. Luultavasti Susanne hytisee kylmästä aamu-uinnin jälkeen, Karen ajattelee, veden lämpötila ei voi olla monta astetta.

Tieto, ettei kotiin ole enää pitkälti, saa Karenin rentoutumaan, ja väsymys painaa entistä raskaampana. Taas hän tukahduttaa haukotuksen ja räpäyttää silmiä pari kertaa. Juuri silloin jokin tien reunassa liikkuu. Kissa pinkaisee pää petomaisesti alhaalla ja lavat edessä tien yli, valppaana ja valmiina puolustamaan saalistaan, joka roikkuu avuttomana suusta. Karen tuntee adrenaliinin ryöpsähdyksen, kun turvayö kiristyy äkkijarrutuksessa.

MERESTÄ NOUSEE UUSI MURHASAARI

Tervetuloa Doggerlandiin! Se sijaitsee siellä missä brittidekkari ja skandikrimi kohtaavat.

Harha-askel on ensimmäinen osa kuvitteelliseen Doggerlandin saarivaltioon sijoittuvaa rikossarjaa, jossa murhia ratkoo elämänsä solmuun saanut komisario Karen Eiken Hornby.

”Maria Adolfsson tekee Nesserit ensimmäisellä rikosromaanillaan. Paras ruotsalainen dekkari aikoihin.” **SKÅNSKA DAGBLADET**

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-0340-9